

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดแสดงหนังสือที่มีต่อการขอยืมหนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 โรงเรียนจิตรลดา ในการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ทำการทดลองจัดแสดงหนังสือในห้องสมุดประถมศึกษาโรงเรียนจิตรลดา โดยจัดแสดงหนังสือสำหรับเด็กที่มีอยู่ภายในห้องสมุดจำนวน 60 ชื่อเรื่อง แบ่งเป็นหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน 30 ชื่อเรื่อง และหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้ 30 ชื่อเรื่อง ผู้วิจัยได้แบ่งช่วงการทดลองออกเป็น 2 ช่วง ใช้หนังสือในการจัดแสดงครั้งละ 30 ชื่อเรื่อง ประกอบด้วยหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน 15 ชื่อเรื่อง และหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้ 15 ชื่อเรื่อง การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมสถิติการขอยืมจากบัตรยืมหนังสือที่นำมาจัดแสดงเปรียบเทียบสถิติการขอยืมก่อนและหลังการจัดแสดง สรุปผลการวิจัยและอภิปรายได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. การขอยืมหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน 30 ชื่อเรื่อง ก่อนการจัดแสดงหนังสือและหลังการจัดแสดงหนังสือทั้งสองครั้ง ปรากฏผลดังนี้ คือ ก่อนการจัดแสดงหนังสือมีการขอยืม 14 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 46.67) หลังการจัดแสดงหนังสือมีการขอยืม 24 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 80.00) โดยมีรายละเอียดดังนี้ หนังสือที่มีการขอยืมเพิ่มขึ้นมี 18 ชื่อเรื่อง เรื่องที่มีการขอยืมสูงสุดคือ มิตรแท้ (อันดับ 8) (4 ครั้ง) รองลงมา 5 ชื่อเรื่องมีการขอยืมเรื่องละ 3 ครั้ง ได้แก่ กระทายในดวงจันทร์ ไก่ป่ากับลูกเหี้ยว จีบจิบมีภัย ในสระจ้อย และสามพี่น้อง หนังสือที่มีการขอยืมลดลง 5 ชื่อเรื่อง ได้แก่ ราชนิเทศกับนกหัวขวาน คนมักขอแจรงกับจัมปี้ ภาพวาดของไข่มุกและบินไปกับฉัน หนังสือที่มีการยืมเท่าเดิมทั้งก่อนและหลังการจัดแสดง 2 ชื่อเรื่อง ได้แก่ ตึกตาจ๋า และนกอุกถลาด และมีหนังสือ 5 ชื่อเรื่อง ที่ไม่มีการขอยืมทั้งก่อนและหลังการจัดแสดงหนังสือ ได้แก่ กากับนกกาน้ำ ขุดบ่อน้ำในทะเลทราย นางฟ้ากับความดี นิทานอีสป (อันดับ 6) และผู้ว่านอนสอนง่าย

2. การขอยืมหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้ 30 ชื่อเรื่อง ก่อนการจัดแสดงหนังสือ และหลังการจัดแสดงหนังสือสองครั้ง ปรากฏผลดังนี้ คือ ก่อนการจัดแสดงหนังสือมีการขอยืม 9 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 30.00) หลังการจัดแสดงหนังสือมีการขอยืม 16 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 53.33) โดยมีรายละเอียดดังนี้ หนังสือที่มีการขอยืมเพิ่มขึ้นมี 15 ชื่อเรื่อง เรื่องที่มีการขอยืมสูงสุด คือ แว่วเสียงแคน (5 ครั้ง) รองลงมา 2 ชื่อเรื่อง ได้แก่ เด็กเด็กจำ (4 ครั้ง) ลัทธิสมัยโบราณ (4 ครั้ง) หนังสือที่มีการขอยืมลดลง 5 ชื่อเรื่อง ได้แก่ ลัทธิที่ฉันรู้จัก การสื่อสารในชีวิตประจำวัน ตัวใหม่ของกะน้อ ทรัพยากรที่มีค่าของเราและเสียงในชีวิตประจำวัน หนังสือที่มีการขอยืมเท่าเดิมทั้งก่อนและหลังการจัดแสดง 1 ชื่อเรื่อง คือ ไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน และหนังสือ 9 ชื่อเรื่อง ไม่มีการขอยืมทั้งก่อนและหลังการจัดแสดงหนังสือ ได้แก่ การออกกำลังกาย จังหวัดขอนแก่น จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดสมุทรสงคราม เจ้าชายของประชาชน ปลา รักสิ่งแวดล้อม โลกและอวกาศ และเสียงร้องจากป่า

3. การศึกษาผลการขอยืมหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อความเพลิดเพลิน และเพื่อความรู้อีกหลังการจัดแสดงหนังสือทั้งสองครั้ง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนการจัดแสดง และหลังการจัดแสดงหนังสือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01) กล่าวคือหลังการจัดแสดงหนังสือทั้งสองครั้ง มีผลทำให้มีการขอยืมหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน และเพื่อความรู้อีกสูงขึ้น

4. จากการศึกษาเปรียบเทียบผลการขอยืมหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน หลังการจัดแสดง ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ปรากฏว่าผลการขอยืมหนังสือก่อนและหลังการจัดแสดงทั้ง 2 ครั้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01) กล่าวคือการจัดแสดงหนังสือ มีผลทำให้หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลินมีอัตราการขอยืมสูงขึ้น

5. จากการศึกษาเปรียบเทียบผลการขอยืมหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อความรู้หลังจากการจัดแสดงครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ปรากฏว่าผลการขอยืมหนังสือก่อนและหลังการจัดแสดงทั้ง 2 ครั้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01) กล่าวคือการจัดแสดงหนังสือมีผลทำให้หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อัตราการขอยืมสูงขึ้น

อภิปรายผล

1. การจัดแสดงหนังสือมีผลให้การขอยืมสูงขึ้น

การศึกษาเปรียบเทียบผลของการขอยืมหนังสือสำหรับเด็กก่อนและหลังการจัดแสดงหนังสือ ปรากฏว่าการจัดแสดงหนังสือทั้ง 2 ครั้ง มีผลทำให้อัตราการขอยืมหนังสือสูงขึ้น ด้วยความเชื่อมั่น .01 สอดคล้องกับสมมติฐานว่าการจัดแสดงหนังสือมีผลให้การขอยืมหนังสือที่จัดแสดงสูงขึ้น สาเหตุที่ทำให้หนังสือที่นำมาจัดแสดงมีอัตราการขอยืมสูงขึ้น อาจเป็นเพราะธรรมชาติของเด็กมีความอยากรู้อยากเห็น เมื่อมีกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ มากระดับ เด็กก็จะเกิดความสนใจใคร่รู้ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องไปถึงความสนใจในการอ่านต่อไป เมื่อมีการจัดแสดงหนังสือขึ้นในห้องสมุด จึงเป็นการกระตุ้นทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็นและมีความสนใจต้องการที่จะทราบเรื่องราวในหนังสือที่นำมาจัดแสดง ทำให้เด็กอ่านหนังสือหรือขอยืมหนังสือเหล่านั้นไปอ่าน จึงมีผลให้สถิติการขอยืมสูงขึ้น

สาเหตุอีกประการหนึ่งที่น่าจะมีผลให้การขอยืมหนังสือเพิ่มขึ้น คือห้องสมุดประถมศึกษาโรงเรียนจิตรลดา เริ่มเปิดดำเนินการในปีที่ทำการศึกษาและหนังสือในห้องสมุดมีเป็นจำนวนมาก มีรูปแบบและขนาดที่ต่าง ๆ กัน บางเล่มมีขนาดเล็กมากจนไม่สะดวกตา เมื่อวางเรียงบนชั้นหนังสือนักเรียนอาจเกิดความรู้สึกสับสนในการเลือกหนังสือ ทำให้ตัดสินใจไม่ได้ว่าหนังสือเล่มใดเหมาะสมกับความต้องการของตน นอกจากนี้ยังมีหนังสือส่วนหนึ่ง ถูกแบ่งออกจากกันเนื่องจากระบบการจัดหมู่หนังสือของห้องสมุด ตามเนื้อหาของหนังสือ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ เมื่อมีการนำหนังสือจำนวนหนึ่งมาจัดแสดงที่ตู้จัดแสดงหนังสือใกล้ทางเข้า-ออกของห้องสมุดทำให้เด็กสามารถมองเห็นหนังสือที่จัดแสดงได้อย่างชัดเจน อาจพบหนังสือที่สวยงาม สะดุดตา ภาพประกอบหรือชื่อเรื่องตรงกับความสนใจ ทำให้ตัดสินใจเลือกหนังสืออ่านได้ง่ายขึ้น จึงเกิดความสนใจและขอยืมหนังสือที่จัดแสดงไปอ่านที่บ้าน ทำให้อัตราการขอยืมหนังสือสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกลธอร์ (Goldhor 1972) เทเลอร์ (Taylor 1982) เบเกอร์ (Baker 1985) ที่ทำการศึกษเปรียบเทียบอัตราการขอยืมหนังสือในห้องสมุดประชาชน ที่จัดให้มีการจัดแสดงหนังสือกับห้องสมุดประชาชนที่ไม่ได้จัดให้มีการแสดงหนังสือ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อกิต้า (Aquitara 1982) ที่ทำการศึกษากิจการการจัดแสดงหนังสือในห้องสมุดมหาวิทยาลัย ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่าห้องสมุดที่จัดให้มีการจัดแสดงหนังสือ มีอัตราการขอยืมหนังสือที่จัดแสดงสูงกว่าห้องสมุดที่ไม่มีการจัดแสดงหนังสือ เพราะการจัดแสดงหนังสือทำให้ผู้ใช้สามารถมองเห็นหนังสือได้อย่างชัดเจน รวมทั้งทราบว่า ห้องสมุดมีหนังสือเหล่านั้น

ทำให้ผู้ใช้พอใจและใช้หนังสือเหล่านั้นมากขึ้น ซึ่งผลการทดลองนี้สนับสนุนงานวิจัยของ เจมส์ (James 1978 : 118-122) และอนามบา (Anamba 1977 : 64-71) ที่ศึกษาถึงวิธีการส่งเสริมการอ่านหนังสือแก่เด็กโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดโครงการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก การส่งเสริมการอ่านอย่างเสรี การนำนักเรียนเข้ามาในห้องสมุด ให้ได้พบเห็นวัสดุต่าง ๆ การนำเอาส่วนเด่น ๆ ของหนังสือมานำเสนอโดยการจัดแสดงหนังสือ ผลการทดลองพบว่า อัตราการอ่านหนังสือ และยืมหนังสือเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ Baker (1986) ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้การขอยืมหนังสือสูงขึ้น พบว่า การนำหนังสือนวนิยายมาจัดแสดง ในสถานที่มองเห็นได้ชัดเจน ทำให้การขอยืมเพิ่มสูงกว่าการนำหนังสือไว้ที่ชั้นหนังสือปกติ หรือการนำหนังสือไว้ในที่มองเห็นไม่ชัดเจน ผลที่ปรากฏเช่นนี้ เป็นเพราะว่าสภาพรูปเล่มของหนังสือดึงดูดสายตาของผู้ใช้บริการห้องสมุด

2. หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลินมีอัตราการขอยืมสูงกว่าหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

ในการทดลองจัดแสดงหนังสือ ผู้วิจัยได้คัดเลือกหนังสือ 60 ชื่อเรื่อง เพื่อใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็นหนังสือ 2 ประเภท คือหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน 30 ชื่อเรื่อง และหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้ 30 ชื่อเรื่อง เมื่อเก็บสถิติการขอยืมปรากฏว่า หนังสือเพื่อความเพลิดเพลินมีการขอยืมสูงกว่าหนังสือเพื่อความรู้ ทั้งก่อนและหลังการจัดแสดง หนังสืออาจจะมิสาเหตุเนื่องมาจากความสามารถในการอ่านของเด็กระดับนี้ ยังไม่แตกฉาน โดยเฉพาะเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เด็กเริ่มหัดอ่าน การตีความหมายในหนังสือที่อ่านยังไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้อ่านหนังสือไม่เข้าใจ นอกจากนี้เด็กมักชอบอ่านเรื่องง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เหมาะกับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของเด็กที่จะเข้าใจได้

สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้เด็กสนใจอ่านหนังสือเพื่อความเพลิดเพลินมากกว่าหนังสือเพื่อความรู้ น่าจะเป็นเพราะรูปเล่มและภาพประกอบของหนังสือ ผลของการขอยืมหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อความเพลิดเพลินหลังการจัดแสดงครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 พบว่าหนังสือเพื่อความเพลิดเพลินที่มีการขอยืมสูงสุดคือ คาวิ-หลวิไชยและห้องอัคราย หนังสือที่มีการขอยืมรองลงมาคือ ไก่ป่าและลูกเหี้ยยว และ จี๊ป จี๊ปมีภัย ลักษณะหนังสือเพื่อความเพลิดเพลินที่มีการขอยืมสูงสุดเหล่านี้จะมีภาพประกอบเนื้อเรื่องทุกหน้า ภาพจะมีลักษณะสอดคล้องกับเนื้อเรื่องตลอด

เล่ม เมื่อเด็กดูแล้วสามารถที่จะเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี และทำให้เด็กสนุกสนานกับการอ่าน
 สี่ที่ใช้ในภาพ เป็นสีสดใสสวยงาม ยกเว้นเรื่องห้องอันตราย ซึ่งเป็นหนังสือของกรมวิชาการ
 ซึ่งจะมีภาพประกอบน้อยแต่ที่เด็กนิยมอ่าน อาจจะมีสาเหตุเนื่องมาจากเนื้อเรื่องของหนังสือ
 เป็นที่สนใจของเด็ก มีเนื้อเรื่องเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้เด็กรู้จักป้องกันอุบัติเหตุภายใน
 บ้าน

3. ความแตกต่างในการขอยืมหนังสือสำหรับเด็ก

จากผลการทดลองจัดแสดงหนังสือกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5

โรงเรียนจิตรลดา จำนวน 342 คน ปรากฏว่าผลการขอยืมหนังสือภายหลังการจัดแสดงสูงขึ้น
 และเมื่อศึกษาสถิติการขอยืมหนังสือพบว่า มีลักษณะการยืมที่แตกต่างกันไปคือ หนังสือที่นำมาจัด
 แสดงทั้งหมด 60 ชื่อเรื่อง (ตารางที่ 14, 15) มีหนังสือจำนวน 33 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ
 55.00) มีการขอยืมสูงขึ้น อาจจะมีสาเหตุเพราะหนังสือที่มีการขอยืมสูงขึ้นนี้ส่วนใหญ่มีภาพ
 ประกอบสวยงาม เช่น เรื่อง มิตรแท้ (อันดับ 8) (ยืมเพิ่มขึ้น 4 ครั้ง) สัตว์สมัยโบราณ
 (ยืมเพิ่มขึ้น 4 ครั้ง) และไก่ป่ากับลูกเหี้ยยว (ยืมเพิ่มขึ้น 3 ครั้ง) เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว
 หนังสือบางเล่มตัวละครเอกของเรื่องมีอายุอยู่ในวัยเดียวกับเด็กที่กำลังทำการศึกษา (ป.1-5) ทำให้
 เกิดความสนใจอ่าน เช่น เรื่อง สามพี่น้อง (ยืมเพิ่มขึ้น 3) ยายของคุณย่า (ยืมเพิ่มขึ้น 2)
 เพื่อนรักเพื่อนแท้ (ยืมเพิ่มขึ้น 1) และแว่นใสไปโรงเรียน (ยืมเพิ่มขึ้น 1) นอกจากนี้แล้ว
 เด็กอายุ 3-8 ปี ชอบเรื่องสัตว์และต้นไม้ ชอบคำพูดที่สอดคล้องกัน ชอบการแหกค่อม ชอบฟัง
 นิทาน สนใจเรื่องชีวิตจริง ชอบเรื่องที่มีสิ่งลึกลับคิดแบบตื้น ๆ เด็กผู้ชายชอบเรื่องผจญภัย
 เด็กผู้หญิงชอบเรื่องตุ๊กตาและเสื้อผ้า (รักพร ชังธาดา 2531 : 41) เช่น เรื่อง สัตว์สมัย
 โบราณ (ยืมเพิ่มขึ้น 4) เด็กเด็กจำ (ยืมเพิ่มขึ้น 4) กระจ่างในดวงจันทร์ (ยืมเพิ่มขึ้น
 3) ไก่ป่ากับลูกเหี้ยยว (ยืมเพิ่มขึ้น 3) ในสระจ้อย (เพิ่มขึ้น 3) ผีเลือกกับผิงน้อย (ยืมเพิ่ม
 ขึ้น 2) และเธอเคยไปไหม (ยืมเพิ่มขึ้น 2) เป็นต้น

หนังสือ 10 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.67) มีการขอยืมน้อยลง (ตารางที่ 14,
 16) อาจจะมีสาเหตุเนื่องมาจากเด็กส่วนหนึ่งเคยอ่านหนังสือเหล่านี้มาแล้ว เมื่อนำมาจัด
 แสดงจึงไม่สนใจอ่านอีก ประกอบกับหนังสือที่นำมาจัดแสดงบางเล่ม มีเนื้อหายากเมื่อเด็กหยิบมา
 อ่านแล้วไม่เข้าใจ จึงไม่ยืมไปอ่านที่บ้าน เช่น เรื่อง การสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทรัพยากร
 ที่มีค่าของเรา เสียงในชีวิตประจำวันและตัวไหมของกะพ้อ เป็นต้น

หนังสือ 14 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 23.33) ไม่มีการขอยืมทั้งก่อนและหลังการจัดแสดง (ตารางที่ 14, 18) น่าจะมีเหตุผลเช่นเดียวกับการที่เด็กขอยืมหนังสืออ่านน้อยลงคือหนังสือที่นำมาจัดแสดง มีเนื้อหายากทำให้เด็กอ่านแล้วไม่เข้าใจ เช่น เรื่องโลกและอวกาศและการออกกำลังกาย หนังสือบางเล่มมีภาพประกอบน้อย และบางเล่มจะใช้ภาพสีขาวดำ ทำให้เด็กไม่สนใจอ่านสอดคล้องกับงานเขียนของ รักพร ซึ่งฉาดา (2531 : 45) ที่ว่าเด็กชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ เช่นเรื่อง เจ้าชายของประชาชน และเป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับหนังสือเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ไม่มีการขอยืมทั้งก่อนและหลังการจัดแสดงหนังสือ เช่นเรื่อง จังหวัดขอนแก่นจังหวัดชัยภูมิและจังหวัดสมุทรสงคราม อาจจะเป็นเพราะเด็กได้รับความรู้ในเรื่องเหล่านี้จากสื่อประเภทอื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

1.1 การเลือกหนังสือสำหรับการจัดแสดงหนังสือในห้องสมุดโรงเรียน ควรเลือกหนังสือทุกประเภทที่มีอยู่ในห้องสมุด โดยเฉพาะหนังสือที่เด็กมักจะไม่สนใจอ่าน เช่นหนังสือวิชาการ หนังสือที่ใช้ประกอบการเรียนและหนังสือที่ส่งเสริมการอ่านของเด็ก เป็นต้น เพื่อให้หนังสือทุกประเภทในห้องสมุดได้มีการใช้อย่างทั่วถึง

1.2 การจัดแสดงหนังสือในห้องสมุดโรงเรียน ควรมีกิจกรรมประเภทอื่นประกอบด้วย เช่น การเล่านิทาน การเล่าเรื่องหนังสือ การจัดแสดงหนังสือพร้อมบรรณนิทัศน์ และการสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ ซึ่งใช้จัดแสดงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านและขอยืมหนังสือที่จัดแสดงไปอ่านมากขึ้น

1.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดแสดง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าระยะเวลาที่ใช้ในการจัดแสดงประมาณ 2 สัปดาห์เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม เนื่องจากถ้าใช้เวลาน้อยกว่านี้เด็กนักเรียนอาจจะยังดูหนังสือที่จัดแสดงไม่ทั่วถึง แต่ถ้าจัดแสดงหนังสือปล่อยทิ้งไว้นานก็จะทำให้ผู้ชมหรือนักเรียนเบื่อหน่าย

1.4 ช่วงเวลาที่จัดแสดงหนังสือ ควรเป็นช่วงที่เด็กมีเวลาใช้ห้องสมุดอย่างเต็มที่ เช่น ไม่จัดแสดงหนังสือในช่วงวันใกล้สอบ หรือช่วงที่มีกิจกรรมอื่นที่จะดึงดูดความสนใจของเด็ก

1.5 หนังสือที่ใช้ในการจัดแสดงแต่ละเรื่องควรมีฉบับซ้ำ เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านและขอยืมหนังสือที่จัดแสดงได้อย่างทั่วถึง

1.6 การเก็บสถิติการขอยืมหนังสือที่จัดแสดง ควรเก็บทั้งสถิติการขอยืมหนังสือที่จัดแสดงจากบัตรบันทึกการขอยืม และเก็บสถิติการใช้หนังสือที่จัดแสดงภายในห้องสมุด โดยอาจจะใช้บัตรบันทึกการหยิบหนังสือที่จัดแสดงมาใช้ในห้องสมุดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อสามารถเก็บสถิติการใช้หนังสือในห้องสมุด และการขอยืมหนังสือกลับไปอ่านที่บ้านได้อย่างครบถ้วน เพื่อผลการวิจัยที่สมบูรณ์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนจิตรลดา

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหา และแนวทางในการปรับปรุงการจัดแสดงหนังสือสำหรับห้องสมุดประถมศึกษาโรงเรียนจิตรลดา ให้สนองความต้องการของนักเรียนได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.1 การจัดแสดงหนังสือเป็นกิจกรรมที่ครูบรรณารักษ์ควรจัดอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดแสดงหนังสือหลายลักษณะสลับกันไป เช่น การจัดแสดงหนังสือใหม่ การจัดแสดงหนังสือตามเนื้อหาที่มีการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา หรือจัดแสดงหนังสือตามเหตุการณ์สำคัญ เพื่อเป็นการใช้ประโยชน์จากหนังสือของห้องสมุดโรงเรียนอย่างคุ้มค่า

2.2 การจัดแสดงหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา ควรแบ่งจัดแสดงหนังสือสำหรับเด็ก 2 กลุ่ม คือ หนังสือสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 และหนังสือสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 3-6 เพราะว่าเด็กทั้ง 2 กลุ่มจะมีความสามารถในการอ่านหนังสือและความสนใจในการอ่านหนังสือแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ซึ่งการจัดหนังสือแบ่งเป็น 2 กลุ่มนี้จะทำให้การจัดแสดงหนังสือได้รับความสนใจจากเด็กแต่ละกลุ่มมากยิ่งขึ้น

2.3 การจัดแสดงหนังสือบางประเภทที่นักเรียนไม่ค่อยสนใจ ควรมีการใช้สื่อหรือกิจกรรมประกอบเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในหนังสือประเภทนั้น เช่น ฉายภาพยนตร์ ฉายสไลด์ ประกวดนักอ่าน โดยให้รางวัลกับนักเรียนซึ่งอ่านหนังสือที่นำมาจัดแสดงจำนวนมากที่สุด เป็นการกระตุ้นให้เด็กตื่นตัว และมีกำลังใจเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรวิจัยการทดลองจัดแสดงหนังสือในห้องสมุดประเภทอื่น ๆ เช่น ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ห้องสมุดมหาวิทยาลัยหรือห้องสมุดเฉพาะ โดยการศึกษารูปแบบวิธีการและผลของการจัดแสดงหนังสือเพื่อให้ห้องสมุดประเภทต่าง ๆ เห็นประโยชน์ของการจัดแสดงหนังสือ และได้แนวทางดำเนินการเพื่อส่งเสริมการอ่านและการใช้ห้องสมุด

3.2 ควรวิจัยการทดลองจัดแสดงหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร และห้องสมุดประถมศึกษาในต่างจังหวัด เพื่อเปรียบเทียบผลการขอยืมหนังสือของนักเรียน และหาวิธีการที่เหมาะสมในการส่งเสริมการใช้หนังสือ

3.3 ควรมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ยืมหนังสือที่นำมาจัดแสดง เช่น ความสนใจในการอ่านหนังสือ ผลการเรียนรู้ ระดับชั้นเรียน เพื่อนำผลไปใช้ในการจัดหาหนังสือ และจัดบริการของห้องสมุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย